

# KOMPAS

SBOROVÝ LIST CÍRKVE BRATRSKÉ V BRNĚ, KOUNICOVA 15

Ročník XXVII • březen • 2021



## MARIE RAFAJOVÁ

OTÁZKY PRO  
KARLA HŮLKU



KALENDÁRIUM

ZPRÁVY ZE  
STARŠOVSTVA



PROGRAM NA BŘEZEN 2021

|    |                                 |                            |
|----|---------------------------------|----------------------------|
| 2  | Kalendárium                     | Josef Vávra                |
| 3  | Sborová kronika                 |                            |
| 3  | Vzpomínka na Lucii Mandlovou    | Martin Mandl               |
| 5  | Volba správce sboru             | staršovstvo                |
| 6  | Otázky pro kazatele Karla Hůlku | za staršovstvo Josef Vávra |
| 10 | Na slovíčko s „polévkaři“       | Josef Vávra                |
| 12 | Marie Rafajová                  | Zuzana Prudilová           |
| 15 | Letopisy                        | Josef Vávra                |
| 17 | Jednání staršovstva             | staršovstvo                |
| 18 | Podpora činnosti ETS            | Eva Jaklová                |
| 19 | Březen v našem sboru            |                            |

Fotografiemi a ilustracemi do tohoto čísla přispěli: David Fajfr, archiv rodiny Mandlových a Veselých a webové stránky.

**SBOR CÍRKVE BRATRSKÉ**  
Brno Kounicova 15;  
kazatel:

Daniel Komrská  
tel.: 777 004 861

kancelář sboru (Lydie Křipačová):  
v úterý (17 až 19) – tel.: 530 342 302

<https://www.facebook.com/cirkev.bratska.kounicova>

Pobočka Diakonie:  
Noemi Komrsková – tel.: 777 004 821

## Kalendárium

1. 3. 1786 – v Brně se narodil Franz von Pillersdorf, politik, který se stal rakouským ministerským předsedou během revolučního roku 1848 a vydal tzv. dubnovou ústavu, která ale byla brzy nahrazena tzv. oktrojovanou ústavou.
1. 3. 1971 – v Českých Budějovicích zemřel básník František Hrubín.
8. 3. – Mezinárodní den žen – slaví se od roku 1911 na počest demonstrace newyorských švadlen v roce 1909.
11. 3. 1806 – přenesení sochy Panny Marie v trní do kostela v Tuřanech.
14. 3. 1681 – v Magdeburku narozen hudební skladatel Georg Philipp Telemann.
16. 3. 1961 – v Berouně zemřel dirigent Václav Talich.
18. 3. 1996 – v Praze zemřela kunsthistorička, vnučka prvního československého prezidenta Anna Masaryková.
21. 3. – Světový den lesů – připomínán od roku 1971.
24. 3. 1846 – v brněnském divadle Reduta koncertoval klavírista Ferenc Liszt.
25. 3. – svátek Zvěstování Páně – připomíná událost příchodu archanděla Gabriela k Marii se zprávou o chystaném narození Ježíše Krista (Lk 1,27–38).

► pokračování na straně 9

## KOMPAS

Sborový list Sboru Církve bratrské Brno, Kounicova 15

Vychází vždy na začátku nového měsíce pro vnitrosborové účely. Uzávěrka příštího čísla 26. 3. 2021. Připravují: Lenka Broklová ([broklova@volny.cz](mailto:broklova@volny.cz)), Petr Raus ([petr.raus@cb.cz](mailto:petr.raus@cb.cz)), Josef Vávra ([gou@email.cz](mailto:gou@email.cz)), David Fajfr ([david.fajfr@seznam.cz](mailto:david.fajfr@seznam.cz)), copy Martin Kulíšek. Příspěvky možno posílat též na výše uvedené e-maily. Děkuje.





**březen 2021**

*Volej ke mně a odpovím ti.  
Jeremjáš 33,3*

| KDY    | KOMU                                     | PROČ   |
|--------|------------------------------------------|--------|
| 1. 3.  | bratru Jiřímu Káňovi z Brna              | 77 let |
| 5. 3.  | sestře Janě Láznické z Brna              | 81 let |
| 15. 3. | sestře Vlastě Smutné z Brna              | 89 let |
| 15. 3. | sestře Vlastimile Trávníčkové z Veselice | 79 let |
| 27. 3. | bratru Bohuslavu Pavlu Dostálovi z Brna  | 84 let |
| 24. 3. | sestře Cecílii Brančové z Brna           | 80 let |
| 26. 3. | sestře Ludmile Doležalové z Brna         | 92 let |
| 30. 3. | sestře Martě Filipové z Hostěnic         | 78 let |
| 30. 3. | bratru Františku Zvonařovi z Kašnice     | 77 let |

## ÚMRTÍ

- ♦ V pátek 12. února zemřela ve věku 67 let sestra **Lucia Mandlová**.
- ♦ Ve čtvrtek 25. února zemřel bratr **Jiří Vrubel** ze Sboru CB Velká Lhota, který býval členem našeho sboru v době svých studií, a mnozí z nás ho znali.
- ♦ V úterý 3. března zemřel ve věku 84 let bratr **Zdeněk Brokl**. Pohřební rozloučení se bude konat v úterý 9. března v 16.00 v naší modlitebně za přítomnosti nejbližší rodiny.

## Vzpomínka na sestru Lucii Mandlovou

**(23. 11. 1954 – 12. 2. 2020)**

**L**ucka byla Boží člověk. Tím nemyslím ten slangový termín užívaný někdy v dnešní době. Hospodin a Ježíš pro ni byly životní konstanty. Vše hodnotila z tohoto úhlu pohledu a orientovala se tak, co je dobré, co špatné. Můj způsob víry není tak přímočarý, bez pochybností,



takže jsem neměl vždy plné pochopení pro některé myšlenky. Kdysi, velmi dávno, jsem se Lucce zmínil, že na začátku našeho vztahu nebyla tak vyhraněná. Naše tehdy asi pětiletá dcera k tomu dodala „No jo, ale když mamka se rozvěřila“... A tak tomu bylo posledních asi čtyřicet let, díky tomu ji přes uvědomění si vážnosti zdravotního stavu dlouho psychicky nezlomila ani nedávna realita. Věřila v pomoc. Pro skutečnost rychlého a bezbolestného konce se domnívám, že se nakonec byla schopna s Hospodinem domluvit, aby byla uchráněna od horších časů, jež by brzo následovaly.

Lucia Mandlová, roz. Šalaková, se narodila v roce 1953 v Prešově. Rodina se přestěhovala do Košic, kde Lucka strávila dětství. Spolu s bratrem Jurajem byli pro rodiče centrálními bytostmi, pod jejich stálou láskyplnou ochranou. A ona ctěla otce i matku do posledních chvil, intenzivně se jim věnovala, myslela vždy více na druhé než na sebe. Rodina bratra Juraje znamenala naše první lidské rozšíření rodiny, pojí nás s nimi celoživotně mimořádně krásný vztah. Podobný byl i Lucčin vztah s mojí sestrou Milenou.

Vysokoškolská studia nás přivedla do Bratislavy, kde jsme se na Chemicko-technologické fakultě Slovenské technické univerzity setkali. Založili jsme manželství na širokých česko-slovenských základech, v současnosti jsou naše rodinné linie rozprostřeny ve třech zemích bývalého Rakouska-Uherska. Povedly se nám dokonale

děti, Veronika a Peter, jež se snažily poskytnout Lucce v posledních dnech pomoc s nebyvalou energií. A přes naše děti jsme získali stejně dokonalé vnuky a vnučku – Janíka, Kubíka a Leu. A dostali jsme se k milému zeti a milé snaze a dále jsme se rozšířili o jejich rodinné členy, s nimiž máme hodnotné vztahy. Jeden z vnuků, když byl o hodně mladší než dnes, jednou zařilo-zofoval: „To je dobré, že jsme taková velká rodina.“

Po mateřské dovolené, kdy Lucka věnovala maximum let možnosti být s dětmi doma, nastoupila krátce do vinařských závodů. Ale jejím celoživotním zaměřením se stala hygiena potravin a kosmetiky na Krajské hygienické stanici v Brně. Tato práce ji velmi zajímala a bavila.

Po celých čtyřicet let byla brněnská Církev bratrská její domovskou církví a místem duchovního rozvoje. Byla úzce spjata s mnoha jejími členy, jejichž výčet by byl dlouhý. S několika kamarádkami si vytvořila specifický okruh duchovně spřízněných lidí; chtěl bych těmto dámám ze srdce poděkovat za přátelství, jež Lucce poskytly. Stejně tak děkuji panu kazateli Danielu Komrskovi za podporu, jakou Lucce poskytoval; i za pomoc a přátelství, jaké se dostalo mně v posledním období.

Možná byl rychlý průběh nemoci pro Lucku svým způsobem spásný. Ovšem my, co jsme zde zůstali, to jen tak snadno nevstřebáme.

► *Martin Mandl*

# Volba správce sboru

**L**etos nás čeká volba správce sboru. Už od srpna loňského roku ho náš sbor nemá. Slovem nám věrně slouží br. Daniel Komrska a další bratři, ale je zřejmé, že sbor by neměl být dlouhodobě bez správce sboru, který by se podělil se staršovstvem o duchovní odpovědnost za náš sbor a duchovní vedení. Již předchozí staršovstvo se před odchodem posledního správce sboru intenzivně zabývalo otázkou jeho nástupce. Po mnoha rozhovorech, přemýšlení a modlitbách poslal Pán Bůh našemu sboru do cesty bratra kazatele Karla Hůlku ze sboru naší církve v Děčíně. Staršovstvo pokračovalo v rozhovorech, které zahájilo předchozí staršovstvo, a můžeme říct, že jsme rozpoznali a přijali, že je to právě bratr Karel Hůlka, kterého nám Pán Bůh posílá. A jak jsme to rozpoznali? Předně jsme se nechali inspirovat Božím slovem, ze kterého vyplývá, že Pán Bůh nevybírá služebníky tak jako člověk, podle toho, co má před očima, ale podle toho, co je v srdci člověka. Druhým zjištěním bylo, že v mnoha situacích Pán Bůh nejedná z lidského pohledu racionálně a „cesty Páně jsou nevyzpytatelné“. A když nám Pán Bůh poslal do cesty právě bratra Hůlku a jeho rodinu, byli jsme překvapeni, protože jsme ve svém hledání byli zaměřeni jiným směrem. Z rozhovorů s bratrem Hůlkou však vyplynulo, že je to člověk, který miluje Pána Ježíše a chce mu sloužit, který má velice hluboké teologické znalosti (je vystudovaným teologem a členem Odboru Rady Církve bratrské pro vzdělání), teologie je jeho koníčkem, o věcech přemýšlí a který má

co našemu sboru přinést. To, co pro nás bylo také cenné, že se pro kazatelskou službu rozhodl až v době, kdy měl vybudovanou dobrou civilní kariéru, kterou kvůli službě opustil, a že v rozhodování ke službě kazatele ho provázela jeho manželka, která ho v jeho službě podporuje. Rozhovor jsme vedli zcela otevřeně o tom, jaké jsou potřeby našeho sboru a co nám může bratr Hůlka nabídnout. Na základě našeho oslovení byl bratr kazatel Hůlka ochoten přijmout pozvání pro službu správce do našeho sboru a staršovstvo ho formálně k této službě pozvalo. Aby se bratr kazatel stal naším správcem, vyžaduje Řád Církve bratrské, aby byl zvolen členským shromážděním. Uvědomujeme si, že málokdo z nás bratra Hůlku zná. Staršovstvo proto pozvalo bratra k několika dalším službám Slovem. Připravujeme také rozhovor s bratrem kazatelem, kde by se bratr více představil celému sboru. Všem vám nabízíme možnost, zeptat se bratra na to, co vás zajímá. Pošlete své dotazy na náš sborový email ([brno.kounicova@cb.cz](mailto:brno.kounicova@cb.cz)) a my vaše dotazy bratru kazateli předáme, aby je mohl odpovědět. V neposlední řadě máme možnost poznat bratra kazatele skrze jeho službu Slovem z jeho online kázání, což dříve paradoxně nebylo tolik možné. Jeho kázání jsou umístěna na youtube kanále sboru CB Děčín (<https://www.youtube.com/user/cbdecin>).

► *staršovstvo*  
(z prvního letošního dopisu členům sboru)



# Tucet otázek pro bratra kazatele Karla Hůlku



**► Jak zvládáte Vy i Vaše rodina omezení spjatá s epidemiologickou situací? Jak vypadá současný denní režim Vaší rodiny?**

Doba koronavirová zahнала ze škol a kolejí i naše odrostlé děti domů. Manželka, alespoň do dneška (27. 2.), chodí dál do práce. Takže máme příležitost učit se, jak zvládat společně situaci. Snažím se udržet si třeba společná jídla před útekem každého ke své obrazovce, přes kterou se děje výuka, práce i zábava. Se ženou jsme se vrátili k odpoledním nedělním procházkám. Daří se mi také uchovávat si líp čas na modlitbu v lese nad naším domem. Jinak jsme se donedávna snažili pěstovat i osobní kontakty s lidmi ze sboru nejen elektronicky, ale i formou zvaní na nedělní obědy. Toho jsme ale vzhledem k epidemiologické situaci zanechali.

**► Jak se s touto situací vyrovnal Váš sbor (resp. oba sbory, děčínský i teplický)? Jak organizujete bohoslužby a další aktivity sborové práce?**

Také nás postihl přechod do online prostředí. Zpočátku jsem byl schopen pokračovat ve službě jen formou „vyvěšování“ audia, videa a textů na internet. Před nedávnou dobou jsme přešli na setkávání pomocí videokonferenční služby a streamování alespoň části neděle. Zejména starším členům bez přístupu k internetu se snažíme alespoň něco z výše uvedeného zprostředkovat dovozem vytištěných textů a opatrným osobním kontaktem. Starost nám dělá, jak to bude vypadat po uplynutí „koronavirové doby“ s dětmi, které se zdají být přesyceny online činností.

**► Náš brněnský sbor přešel s mnohými aktivitami „do onlinu“. Měl jste možnost vidět některou z našich bohoslužeb? Jak byste ji zhodnotil jako téměř nezávislý pozorovatel?**

Ano, některá shromáždění jsme doma sledovali včetně televizního přenosu. Myslím, že to dobře zvládáte Pánu Bohu ke cti a chvále. Líbí se mi hudební složka vašich shromáždění, která není omezena na „křesťanský pop“, který je známý pod termínem „chvály“.

**► Co jste zatím měl možnost zjistit o našem sboru? Jak byste jej charakterizoval a jak na vás sbor působí (chápeme, že jde o „předběžné“ hodnocení ☺)?**

Na nějaké hodnocení si zatím příliš netroufám. Z toho, s čím jsem se dosud setkal, si myslím, že jde o sbor dobře zakotvený v tradici Církve bratrské, což s sebou může přinášet členům sboru určitou jistotu, ale zároveň může vznikat nebezpečí omezení na určitý způsob života a služby.

**► Dovolím si teď přejít na osobnější rovinu. Jaké knihy rád čtete (kromě Písma)? Máte nějakého oblíbeného autora či autory?**

Z české literatury je to vesnický realismus 19. století a ze současných autorů Jiří Hájíček. Ze světové literatury to jsou třeba Haruki Murakami, Michael Faber a Kazuo Ishigura. Z křesťanských autorů byli a jsou pro mě nejměrodatnější C. S. Lewis, T. Keller a N. T. Wright, z českých pak bohužel již zesnulý J. Heller.

**► V jaké oblasti se v rámci kazatelské služby cítíte „nejpevnější v kramflecích“ a kde si naopak jistý tolik nejste?**

Dobře se cítím v oblasti v kázání a vyučování Slova nebo v praktické pomoci. Nejslabší mojí stránkou je plánování a organizace.

► **Čeho (jaké vlastnosti či charakteristiky) si nejvíce ceníte na Bohu a čeho na člověku a proč?**

Co se týče Boha, neumím na otázku odpovědět. Boha si cením prostě proto, že je Bůh nesrovnatelný ve svém milosrdenství a spravedlnosti. Na lidech si vážím toho, když z Božího obrazu odrážejí milosrdenství a věrnost.

► **A co nejvíce oceňujete na své manželce? Čím rozšířila obzory Vašeho života od doby, kdy jste se „dali dohromady“?**

Na mojí ženě si nejvíce cením, že to se mnou vydržela, a taky, že mne tak trochu dotlačila občas do nějakého rozhodování a organizování.

► **Jak vnímáte službu žen v církvi? Patří ženy do vedení sborů a/nebo na kazatelnu?**

Službu žen vnímám především jako službu lidí, ne nějaké speciální biologické a sociologické kategorie bytostí. Z toho se odvíjí můj názor, že pokud má žena obdarování sloužit Slovem, nechť tedy káže, stejně jako obdarovaný muž. V záležitosti vedení sborů ženami bych byl ale pro zachování určitého rozdílu mezi mužstvím a ženstvím. I apoštol Pavel v 1. listu Timoteovi naznačuje, že obdarování řídit a vést bylo především svěřeno mužům už před pádem lidí do hříchu. To zřejmě nevylučuje, že by toho byly některé ženy schopny. Myslím, že veliký problém je ale naše mužská pohodlnost, která by ráda řízení a rozhodování přenechala někomu jinému, podobně jako Adam v zahradě Eden nechal na Evě reakci na hadovu nabídku. Proto si myslím, že do vedení sborů by se měli zapojovat především muži.

► **Jaký je Váš poměr k ekumenickému hnutí? Jakou máte zkušenost se spoluprací s katolickou církví?**

K ekumenickému hnutí mám jednoznačně kladný postoj. Vnímám ho jako vyslyšení Ježíšovy modlitby z Jana 17. kap. K římskokatolické církvi mám úctu jako k představitelce křesťanské tradice. Moji hranici ve vztahu k řkc. církvi jsou některé její důrazy, kterými sama sebe chápe v nadřazené pozici nad ostatními křesťanskými společenstvími. Takovými důrazy myslím zejména důraz na zásadní důležitost římského biskupa – papeže, od kterého se má údajně odvíjet jediná skutečná legitimita kněžské služby. Pak je to učení o Večeři Páně, které si klade nárok na jedinečnou teologickou i duchovní platnost.

► **Co je podle Vás současnému člověku hlavní překážkou v přijetí evangelia?**

Myslím, že jednak je to problém nás křesťanů obecně. Vyprodukovali jsme mnoho náboženství, ale málo milosti. Těžce zkoušený člověk nehledá pak pomoc a útočiště ve společenství věřících. Na druhé straně je to individualismus, který nás lidi vede k hledání především svých vlastních práv a obrňování se v soběstačnosti a nemilosrdném sudičství „těch druhých“. Pak se může stát, že člověk nepotřebuje ani Boha, ani druhé lidi.

► **Jste s to chápat a proniknout do světa současné mládeže (mileniálů a mladších)? Co byste poradil nám rodičům, jak jim porozumět a jak jim předat zvěst evangelia?**

Tohle je opravdu to nejtěžší nakonec. Našemu nejmladšímu je patnáct let. Teď jsme se dopracovali k tomu, že spolu alespoň občas zase mluvíme. Chce to spoustu trpělivosti, lásky i modliteb. Nemyslím, že by



šlo jednoduše překročit bariéru mezi námi a „náctiletými“ zájmem o nové technologie a módní trendy. Spíš bychom vypadali v očích svých dětí trapně. Myslím, že dobrý způsob péče o lidi v tomto věku má skauting, který svěřuje vedení skupinek „náctiletých“ jen o

něco starším současníkům, kteří jsou jim přirozeně blíží.

Děkuji za rozhovor.

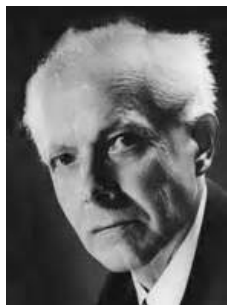
*Připravil Josef Vávra.*

*dokončení ze strany 2*

# KALENDÁRIUM

## VĚCÍ DUCHOVNÍCH I SVĚTSKÝCH

**březen 2021**



25. 3. 1881 – v Nagyszentmiklós (dnes Sânnicolau Mare v Rumunsku) narozen maďarský hudební skladatel Béla Bartók.

25. 3. 1911 – na Malinovského náměstí byl otevřen Kaiser Franz-Josefs-Jubiläums Künstlerhaus (dnes Dům umění města Brna).

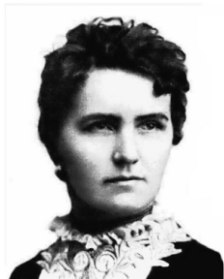
27. 3. 1946 – v Praze zemřela spisovatelka, libretistka a dramaturgyně Národního divadla Gabriela Preissová.

28. 3. až 4. 4. – židovský svátek Pesach. ★

28. 3. 1941 – zemřela anglická spisovatelka Adeline Virginia Woolfová.

31. 3. 1961 – v Brně zemřel novinář a prozaik Bedřich Golombek (zaznamenal např. příběhy Jana Eskymo Welzela).

31. 3. 1991 – rozpuštěna vojenská aliance států Varšavské smlouvy. Československu se otevírá možnost zahájit jednání o členství v NATO (přistoupení 12. 3. 1999).



♦ Událost označená ★ je rozvedena v *Letopisech* (viz str. 15).

# „polévkáři“

**V**ětšina aktivit našeho sboru se v minulých měsících přesunula kvůli epidemiologickým opatřením a omezením z reálného světa do prostředí internetu. Jednou z mála sborových činností, která zůstala ve „fyzickém“ světě a stále v něm probíhá, je vaření polévek pro lidi bez domova. Vydali jsme se proto položit několik otázek našim pracovníkům na tomto poli služby. Našimi respondenty byli Jana Rausová (dále jen J. R.) a Jirka Priesnitz (J. P.).

## ► Vaříte polévky pravidelně a ve stejné sestavě?

J. R.: Jsme čtyři kuchařky se svými pomocníky: Daniela Sabolová, Martina Štiglerová, Broňa Záděrová a já. Polévky pak rozdávají jiní (já jsem tam byla jen 2×) – v době rozdávání většinou kuchařka uklízí kuchyň.

## ► Bylo pro vás obtížné rozhodování, zda ve vaření polévek pokračovat i v době koronavirového „lockdownu“? Co nakonec rozhodlo o tom, že ve vaření pokračujete i v této době?

J. R.: Pro mě bylo. Když vařím, tak si na to musím vzít dovolenou, přesto to ale dělám. Rozhodlo nakonec to, že je to prostě potřeba.

J. P.: Pro mě to nebylo těžké rozhodování – osobně se cítím zdravý, pravidelně chodím i dávat krevní plazmu. A vím, že pokud tam my nepojedeme, tak se k těm potřebným polévka nedostane.

## ► Jaké polévky vaříte? A odkud na ně berete suroviny?

J. R.: Polévky vaříme různé, silné, husté, výživné (zelná, luštěninová, bramboračka,

gulášová, uzená...). Suroviny musíme nakoupit, dopravit, zpracovat... stejně tak pečivo. Na jednu „váрку“ je potřeba 6–7 bochníků chleba.

## ► Jak vypadá průběh celé „akce polévky“? Kdo vám pomáhá s vařením, rozvozem, rozdáváním polévek?

J. R.: Každá kuchařka má své domluvené pomocníky. Polévky pak rozváží a rozdává Jirka Priesnitz a Martin Raus – ti pokaždé, někdy se k nim přidají i Jirkovi přátelé. Strídají se dle možností i náš Štěpán a David a také Adélka Bischofová, v průběhu sezony se přidal Felix Davídek.

J. P.: Já mohu popsat jen průběh rozdávání: Vždy si ve středu zavoláme, kdo jde, vyzvedneme várnice, někdy přidáme i jiné věci, to podle předchozí domluvy. Na místě (Římské náměstí) pak polévky rozléváme přítomným – bývá to tak 80–100 lidí. Je to záležitost cca na 45 minut. Pak poklidíme a společně v kruhu poděkujeme za jídlo – někdy se přidají i někteří přítomní z řad shromážděných potřebných. Pak rozdáváme další dovezené věci a snažíme se i o individuální rozhovory s lidmi.

► **Vaří v Brně ještě někdo další polévky pro lidi bez domova? Spolupracujete s nějakou další organizací?**

J. R.: V průběhu zimy byla situace obtížná. Organizace, které pomáhají lidem bez domova, byly vázány na školní jídelny, a ty byly mimo provoz. Byla možnost dělat bagety a různé balíčky, případně vydávat trvanlivé potraviny, ale teplé jídlo bylo nedostupné. Jsme v kontaktu s lidmi z komunity Saint Egidio, ti nám dodali i nějaké luštěniny.

J. P.: I když je Brno snad nejlépe organizované, co se týče pomoci potřebným, přesto to v této době není pro ně snadné. Polévky poskytuje Armáda spásy na Mlýnské za 5 Kč (co zbyde, pak dává i zdarma) a rozdávají se také na Vlhké. Je možné získat jídlo na Bratislavské za 10 Kč (teď je to ale jen polévka a balíček s sebou). Dále ještě v sobotu na Václavské a ve středu půl hodiny po nás rozdává jídlo Saint Egidio. Mohu však zodpovědně říci, že co do množství, kvality jídla, tak i přístupu k lidem jsme v polévkách na špičce.

► **Jaký je ohlas na vaši službu mezi jejími příjemci (tj. hlavně bezdomovci)? A máte nějaký ohlas i odjinud (ze sboru, od jiných organizací, od města Brna)?**

J. R.: Jednoznačně vděčnost od příjemců. Ostatním je to asi jedno, jiné organizace ani Brno to asi neřeší.

J. P.: Mezi příjemci polévek je ohlas jednoznačně kladný, stejně tak i od jiných organizací. Město Brno vytisklo také letáčky pro potřebné, kde se mohou zdarma či lacino najíst. Naše polévky tam však nejsou uvedeny – i přesto je o ně největší zájem.

► **S jakými lidmi se při rozdávání setkáváte? Je čas je trochu poznat, promluvit si s nimi?**

J. R.: Času příliš není, dle opatření je žádoucí se co možná rychle rozejít. To hlídá i policie.

J. P.: Lidiček tam chodí opravdu pestrá paleta – od klasických bezdomovců, přes imobilní, po rodiny s dětmi. O navázání kontaktu se snažíme vždycky. Pomalu se nám daří i přesah nejen ve zjišťování materiálních potřeb, ale i o duchovní rozměr v podobě promluvy či společného poděkování. Je nás však málo a někdy je to opravdu fofr.

► **Je rozdávání polévek mezi těmito lidmi bezpečné? Nedochází při něm ke konfliktům?**

J. R.: Troufám si říct, že bezpečné je. Nutnost jsou rukavice, respirátory a odstup na „natažené paže“, konflikty výjimečně a většinou se je podaří rychle vyřešit.

J. P.: Vždy je třeba si uvědomit, že je to akce v terénu a na ulici. Lidí je tam třeba stovka a my jsme jen tři. Když je zima nebo prší, či je po termínu výplaty sociálních dávek, je někdy nálada „veselejší“. Ale vždycky se nám daří vše profesionálně zvládnout.

► **Chcete dát této službě i další rozměr mimo ten primární „diakonický“ (např. duchovní, pastorační, evangelizační apod.)? Daří se vám to?**

J. R.: Já jsem spíš pro službu praktickou. Příjemci vědí, že jsme křesťané a také proto jim pomáháme.

J. P.: Jak už jsem řekl, daří se nám určitě přesahy a není to jen prosté nalévání polévek. Ale je nás málo.

► **Nedocházejí vám síly tím, že vaříte každý týden? Co vám dává sílu pokračovat?**

J. R.: Jelikož se střídáme, tak se to dá zvládnout, ale po celém dni unavená jsem.

A když se vrátíme domů po vaření a rozdávání, tak už moc sil nemáme.

J. P.: Je to akce od začátku listopadu do konce března – to je pět měsíců. Někdy to náročné je, člověk je třeba sám hladový – a rozlévejte polévku druhým a buďte v pohodě. Ale i přesto: když to nebudete brát jako nějakou povinnost, nýbrž že vlastně chcete a můžete... Dáváte. Dáváte nejen ten pokrm, ale i úsměv a kus svého srdce.

► Uvítali byste do svého týmu i další dobrovolníky ze sboru (nebo i odjinud)? Na koho by se takový člověk měl obrátit?

J. R.: Tuto „sezonu“ už máme pokrytou, ale při rozdávání se pomoc vždy hodí.

J. P.: Osobně bych doporučil alespoň jednou si jít zarozdávát polévku do terénu. Kdo nezkusil, ten nepochopí. Ničeho se neobávejte a pojdte nám pomoci. Stále se rozlévá a kdo by chtěl pomoci – kontakt na nás je 773 089 206.

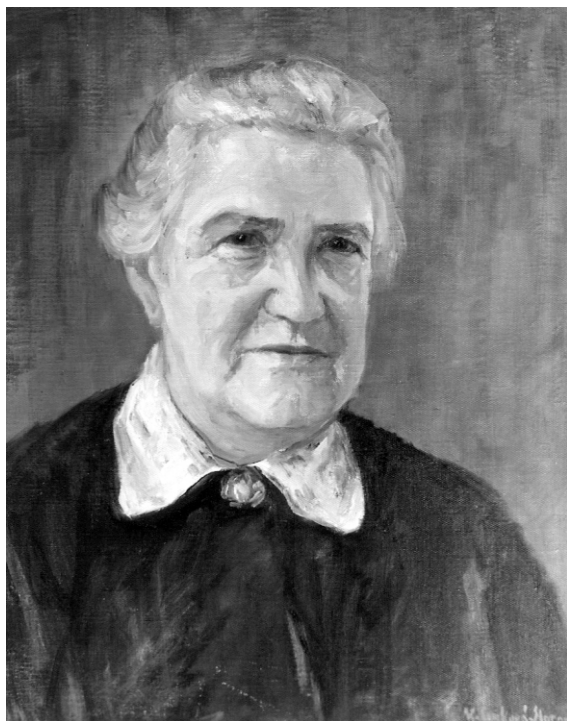
Děkujeme za rozhovor i za vaši službu.

*Ptal se Josef Vávra.*

# Marie Rafajová

## Spravedlivá mezi národy

V únoru roku 1992 byl brněnské rodačce a člence Českobratrské církve evangelické, básnířce Marii Rafajové, udělen v Jeruzalémě čestný titul Spravedlivý mezi národy. V časopise brněnské Židovské obce Kachol velavan o ní byl letos publikován článek, který si Vám dovolujeme nabídnout. Marie Rafajová totiž měla k našemu sboru velmi blízko, po řadu let trávila každou zimu na tehdejší Leninově 10 u Veselých a v našem sboru se objevovala.



## MARIE RAFAJOVÁ

(29. 11. 1896 Brno – 11. 7. 1978 Bratislava)

### ČESTNÉ OSVĚDČENÍ

Tímto se osvědčuje, že komise pro  
jmenování Spravedlivých založená  
Jad Vašem autoritou  
v oblasti památky hrdinů a mučedníků  
Holocaustu rozhodla na svém zasedání dne  
13. listopadu 1991  
na základě předložených materiálů uctít  
**Marii Rafajovou,**  
která v období evropského Holocaustu  
riskovala vlastní život,  
aby zachránila pronásledované Židy.  
Komise jí proto udělila medaili  
Spravedlivý mezi národy.  
Její jméno bude navždy vyryto do zdi cti  
v zahradě Spravedlivých Jeruzalém.

Jeruzalém, Izrael 19. února 1992

**M**arie Rafajová byla překladatelka a spisovatelka, která psala většinou básně. Narodila se 29. 11. 1896 v Brně. Na přání rodičů navštěvovala dívčí lyceum Vesna. Chtěla se stát lékařkou, ale první světová válka její plány překazila. Přes válku přijala místo v Zemském obilném ústavu v Brně. V roce 1920 pak odešla do Prahy studovat Vyšší sociální školu. Zde se kromě studia zapojila i do činnosti Armády spásy. Později se stala její členkou, vstoupila do kadetní školy. Po pěti letech musela ze zdravotních důvodů změnit zaměstnání. První verše s duchovním obsahem a překlady písní zveřejnila v časopise Armády spásy Prapor spásy. V této době se seznámila s knihami Kristíny Royové. Navázala s ní písemný styk a v roce 1925 na Staré Turé trávil dovolenou. Duchovní atmosféra, kterou sestry Royovy a jejich spolupracovnice šířily, ji zcela získala. A tak, když potom

onemocněla na srdce, přijala jejich pozvání, aby se přišla na Starou Turou léčit – a už tam zůstala natrvalo. Prožila tu celých 50 let života. Léčila se pod dozorem své celoživotní přítelkyně diákonky Margity Pálové. Když přišla Marie Rafajová na Starou Turou, bylo již dílo sester Royových doširoka rozvinuté. Stala se spolupracovnicí Kristíny Royové a po její smrti převzala celou náročnou práci nejen redaktorskou, ale i charitativní – správu všech čtyř domovů – sirotčince, nemocnice, útulku a starobince Domov bílých hlav, jakož i vedení spolku Vierošlava.

Kromě organizační práce související s provozem domovů přijímala i časté návštěvy z domova i ze zahraničí, tlumočila cizí projevy, přispívala do edice Světélka, kterou i sama redigovala. Vedle vši náročné organizační, hospodářské a evangelizační činnosti našla si čas i na literární tvorbu.

Ve válečných letech 1944–45 se se svými spolupracovnicemi zapojila do aktivní odbojové činnosti poskytováním pomoci raněným partyzánům a jejich rodinám a zajišťováním přístřeší rasově pronásledovaným židovským dětem. Když jim profesor Rudas spolu s učitelkou Kavenskou, která učila na Hodulovom vrchu, přivedli deset židovských dětí, neodmítly pomoc. Za pomoci vesnického faráře pro některé získaly křesťanské rodné listy. Riskovaly své životy, aby pomohly zachránit děti před tábory smrti. Tehdejší děti, dnes už dospělí lidé, se s úctou dosud hlásí k sestřičkám, které je tehdy opatrovaly, ačkoli někteří žijí v USA a ve Švédsku. Za záchranu židovských dětí udělil jí stát Izrael in memoriam medaili Spravedlivý mezi národy.

Po osvobození pracovala s novým elánem v sociální sféře v ústavech i při redigování Večernice. Když po roce 1948 všechny ústavy přešly do rukou státu, Slovenská diakonie ve Staré Turé zanikla. Sestry diákonky i s vedoucí Marií Rafajovou odešly do Zemianského Podhradí do Domu sociálních služeb v bývalém zámku Ostroluckých.



Po zrušení ústavu odešla bydlet s Margitou Pálovou a další diákonkou na Jazviny (1956–1964), kopanice nedaleko Staré Turé. Odtud se v roce 1964 Marie Rafajová a Margita Pálová přestěhovaly do dvoupokojového bytu ve Staré Turé. Marie Rafajová se o svou přítelkyni Margitu Pálovou starala až do její smrti. Poté se přestěhovala ke své sestře Karle Soudkové do Bratislavy. Zemřela 11. 7. 1978 v Bratislavě a je pohřbena na Ústředním hřbitově v Brně (skupina 107, řada 1, hrob 54–55).

Na duchovní vývoj Marie Rafajové působilo několik vzácných osobností. Především to byl evangelický reformovaný farář Václav Pokorný, kterému do sboru rodina Rafajova chodila. Dále třídní profesorka na lyceu Vesna Růžena Pavlenková, která formovala její charakter ve věku k tomu nejvhodnějším. V pozdějších letech to byli vedoucí pracovníci Armády Spásy v Praze a konečně sestry Royovy ve Staré Turé.

První samostatná a tiskem vydaná sbírka jejich básní vyšla v roce 1926 na Staré Turé se symbolickým názvem *Úzkou cestou*. Postupně vycházejí sbírky básní *Za stany*, *Údolím pokory*, *Zpod věčných očí* a *Kam*. Blížíci se válkou a národní tragédií je inspirována sbírka *Nicméně*, která po válce vyšla znovu ve sbírce básní *Čekání*. Jak píší recenzenti, zůstává ve své poezii věrná náboženské zkušenosti, vzácné duchovní lyrice, která veškerou obrazovou a myšlenkovou sílu těží z biblických textů. Slovenské verše *V zajiť slova* z roku 1944 jsou věnovány její nejblíže spolupracovnici Margitě Pálové. Následují ještě sbírky *Ve tmě pod křídly*, která je vrcholem autorčiny duchovní lyriky, rukopisná sbírka *Navečer* a verše *Hrstka čemeřic* věnovaná přítelkyni, akademické malérce MUDr. Anně Kavinové.

Mnoho básní Marie Rafajové je roztroušených v církevních časopisech, nejvíce v staroturanské Večernici, kterou Rafajová redigovala jako spoluredaktorka v letech 1928–1936 a po smrti Kristíny Royové

samostatně v roce 1937–1949, mnoho jich zůstalo v rukopise a mnohé se skrývají v nej-různějších církevních zpěvnících. Jako spisovatelka se Marie Rafajová věnovala především dětem. Souviselo to s její prací v sirotčinci na Staré Turé. Patří sem celá řada drobných próz zveřejněných v letech 1928–1948. Některé jsou také, obdobně jako básně, napsané v češtině. Veselé zážitky z dětství popisuje v poeticky laděných pohádkách pro děti, např. *O nespokojené větvičce*, *Bílý obláček*, *O křišťálové studánce* a jiné. Vlastní mládí zachytila v autobiograficky zaměřené práci pro mládež, v úsměvné a šťastím prozářené knize s názvem *Na pasekách* s podtitulem *Léto na valašském venkově*.

Významná je i překladatelská činnost. Překládala poezii i prózu, a to z angličtiny, z němčiny a ze švédštiny. Mimo toho z češtiny do slovenštiny i ze slovenštiny do češtiny. Vrchol náboženské překladové poezie u nás představuje sbírka básní *Skála věků*. Verše Marie Rafajové nenechaly lhostejnými ani hudebníky. Alexander Havránek uvádí na osmdesát zhudebněných textů od asi dvaceti skladatelů – a to není všechno. Mnohé skladby a texty Rafajové se ještě skrývají v zásuvkách různých autorů v rukopisech. Nejvýznamnější místo ve zhudebněných textech zaujímá *Kantáta 1945*, kterou osvobození naší vlasti pozdravil národní umělec Josef Bohuslav Foerster.

Uvedený neúplný přehled díla Marie Rafajové je dokladem nejen jejího nadání, ale i úžasné pile a pracovitosti. A to při poslední práci a povinnostech jako ředitelky Domova bílých hlav, sirotčince, spolku Vierošlava atd.

Společně s ní obdrželi ocenění památníku Jad vašem v Jeruzalémě Júlia Gašparová a Ján Valach.

► Zuzana Prudilová

♦Zdroj:

[https://www.staratura.sk/item/mariarafajova/a/Jad\\_vasem](https://www.staratura.sk/item/mariarafajova/a/Jad_vasem)

# Letopisy k březnovým výročím

28. 3. až 4. 4. – židovský svátek Pesach – připomíná událost vyjití Židů z Egypta pod Mojžíšovým vedením. Pesach, též svátek nekvašených chlebů, je jedním z nejdůležitějších židovských svátků. Má mezi Židy několik označení: *Chag ha-macot* (חג המצות) = svátek nekvašených chlebů (nebot' odchod Izraelců byl tak rychlý, že nestihlo vykynout těsto k pečení chlebů; *Chag ha-pesach* (חג הפסח) = svátek přeskočení (nebot' Bůh „přeskočil“ izraelské domy, když udeřil na prvorozené); *Chag ha-aviv* (חג האביב) = svátek jara a *zman cherutenu* (זמן חירותנו) = čas naší svobody (Bůh vysvobodil židovský národ z egyptského otroctví).

Během Pesachu se smí jíst a pít pouze košer jídlo a nápoje a je příkázáno jíst nekvašené chlebové placky (macesy). Naopak je zákaz konzumovat, ba dokonce i vlastnit cokoliv kvašeného (tzv. chamec), at' už jde o jídlo, pití (hlavně alkohol) nebo třeba i kosmetiku (toto nařízení židovští obchodníci řešili prodejem chamecu nežidům před započatím Pesachu a po jeho skončení pak opětovným jeho odkoupením).

V předvečer Pesachu se koná rituální rodinná hostina (seder), při níž se předčítá příběh o vyjití Židů z Egypta. Seder klade velký důraz na učení dětí o významu vyjití z Egypta (podle Ex 13,8 – *V onen den svému synovi oznámíš: „To je pro to, co mi prokázal Hospodin, když jsem vycházel z Egypta.“*) Sederový rituál sestává:

- ze tří zakrytých macesů – představují tři složky lidu Izraele: kohanim (kněze), levijim (levity) a Jisra'el (Izraelity);

- z Pesachové hagady (kniha zachycující řád sederové bohoslužby a příběh o vyjití z Egypta);

- z vína – dostatečné množství, aby každý účastník mohl vypít předepsané čtyři poháry;

- ze sederového talíře;

- z poháru na kiduš (požehnání vína);

- z doplňkového macesu – nemusí být u stolu;

- z Eliášova poháru (připomíná zaslíbení Mesiáše).

Samotný sederový talíř má obsahovat:

- opečenou kost beránka (popř. kuřecí křídlo) jako připomínku obětního beránka,

- vejce uvařené natvrdo (symbolizuje nový život a také Izraelity, kteří se nesmísili v Egyptě s okolními národy, tak jako se v tom vejci nesmísl bílek se žloutkem),

- maces,

- maror = hořké byliny (upomínají na hořkost otroctví), zeleninu, slanou vodu (připomínka přechodu Rákosového moře)

- a charoset = směs jablek, oříšků, mandlí, skořice, zázvoru a červeného vína (to má připomínat materiál na výrobu cihel, které museli zotročení Izraelité dělat).

Průběh sederové hostiny je následující:

Zapálí se svíce a provede se Kadeš – „posvěcení“, tj. pronesení Kiduš (požehnání nad pohárem vína) pro svátek;



Urchac – „pán domu“ si omyje ruce, aby si před dalším obřadem zajistil rituální čistotu;

Karpas – zelenina – petržel nebo ředkev se namáčí ve slané vodě a jí se (slaná voda má připomínat slzy zotročených Izraelitů);

Jachac – rozdělení prostředního macesu, z něhož se bere afikoman (poslední sousto při sederové večeři), který se děti zpravidla snaží „ukrást“ (tj. schovat a na konci sederu za něj dostanou „výkupné“ – většinou různé sladkosti apod.);

Magid – vyprávění příběhu z Hagady, které začíná čtyřmi otázkami, které pokládá nejmladší účastník sederu (čím se tato noc liší od všech ostatních – že o jiných nocích nenamáčíme [zeleninu do slané vody] ani jednou, a této noci dvakrát; že každou noc jíme kvašené i nekvašené, ale tuto noc pouze nekvašené; že každou noc jíme všechny druhy zeleniny, ale tuto noc pouze hořké; že každou noc sedíme nebo si hovíme, ale tuto noc si pouze hovíme (hovět znamená

stolovat vleže, tj. opření o pravou ruku, neboť takový byl zvyk u svobodných lidí, tzn. že tuto noc jsou všichni účastníci sederu svobodní lidé) s následným vyprávěním;

Rechac – druhé umytí rukou (tentokrát všech přítomných);

Moci maca – požehnání nad nekvašeným chlebem, jež se odřikává, aby se splnil předpis;

Maror – hořké byliny se namáčejí před požíváním do charosetu;

Korech – sněžení „sendviče“ z maroru a nejnižšího macesu podle starověké praxe rabi Hilela;

Šulchan orech = „prostírání stolu“, tj. samotná sváteční večeře;

Cafun – nalezení a sněžení afikomanu (dětského „lupu“);

Barech – požehnání po jídle;

Halel – čtení žalmů 113–118

a nakonec Nirca – závěr sederu (zpívání písní).

► Josef Vávra

# VÝPIS ZE ZÁPISŮ



# JEDNÁNÍ STARŠOVSTVA

JEDNÁNÍ 1.–28. 2. 2021 | BRNO

**Přítomni: Petr Dadák, Tomáš Nykodým, Daniel Komrška, Miroslav Křipač, Lukáš Pacek, Jaroslav Štigler, Josef Vávra.**

**Jednání staršovstva proběhlo s ohledem na aktuální situaci a jarní prázdniny částečně v on-line režimu v pravidelných i mimořádných časech.**

## 1. Hledání správce sboru

V únoru pokračovala série představení bratra kazatele Karla Hůlky (více je uvedeno v samostatném článku v tomto čísle Kompasu) formou on-line přenosu kázání do vysílání i do modlitebny. V měsíci březnu plánujeme bratra kazatele pozvat v neděli 21. března 2021 pravděpodobně opět v on-line režimu. Prosíme o přímluvné modlitby za bratra kazatele, náš sbor i nadcházející volbu.

## 2. Modlitební chvíle v rámci 40 dní s Biblí

V rámci cyklu Rady Církve bratrské 40 dní s Biblí na téma „Pane, nauč nás modlit se“ je tématem střeďečních biblických hodin výklad Modlitby Páně. Zároveň je otevřená virtuální modlitební místnost každý večer od 21 hodin, případně i kdykoliv během dne, pro všechny zájemce o společné modlitby.

## 3. Pořádání celocírkevní konference v roce 2022

Staršovstvo projednalo žádost Rady Církve bratrské o možnost pořádání celocírkevní konference v roce 2022 v našem sboru. Původně byla plánovaná a připra-

vovaná konference v roce 2020, ale z důvodu mimořádných opatření se neuskutečnila. Staršovstvo rozhodlo v příštím roce možnost pořádání konference nepotvrdit mimo jiné i s ohledem na plánovanou rekonstrukci naší modlitebny a kapacitu pracovníků sboru a dobrovolníků v době po příchodu nového správce sboru. Věříme, že po rekonstrukci bude opět možné Radě vyjít vstříc nejen v prostorových, ale i organizačních možnostech našeho sboru a navázat na tradici pořádání konferencí na Kounicově ulici v Brně.

## 4. Konferenční usnesení

Staršovstvo rozhodlo, že nebude podávat pozměňovací návrhy k navrženým usnesením na letošní celocírkevní konferenci. Navrhované body se týkají prodloužení financování Evangelikálního teologického semináře a několika návrhů na změnu Řádu. Podrobnosti jsou pro zájemce k dispozici u starších.

## 5. Půjčka sboru na Kladně

Staršovstvo projednalo možnost krátkodobé půjčky sboru na Kladně v souvislosti

s překlenutím přechodného období financování tamní nové modlitebny.

### 6. Výhled hospodaření na rok 2021

Staršovstvo vypracovalo návrh nového výhledu hospodaření na rok 2021, který bude sloužit také pro vypracování podrobnějšího výhledu financování rekonstrukce naší modlitebny.

### 7. Pronájem bytů 2 + 1

Uvolněné byty o velikosti 2+1 v předním domě byly pronajaty zájemcům, kteří se přihlásili do řádných výběrových řízení.

### 8. Nové webové stránky

Ve spolupráci s br. Jaroslavem Štiglerem ml. pokračovaly práce nad aktualizací webové a vizuální prezentace sboru rozpracováním jednotlivých cílových skupin návštěvníků.

### 9. Noc kostelů 2021

Letošní ročník Noci kostelů je plánován na pátek 28. května 2021. Staršovstvo zvažuje formu zapojení i s ohledem na možné scénáře protiepidemických opatření.

### 10. Spolupráce s potravinovou bankou

Staršovstvo zvažilo možnost rozšíření

pomoci potřebným o další spolupráci s potravinovými bankami, které umožní darovat potřebným potraviny prostřednictvím různých organizací. V současné době tuto možnost jako sbor nevyužijeme, i nadále působí v zimním období dobrovolníci v rámci vaření polévek každou středu a potravinová pomoc v rámci naší pobočky Diakonie.

### 11. Společný zpěv v době mimořádných opatření

V rámci horšící se epidemické situace v souvislosti s novými nakažlivějšími formami koronaviru se staršovstvo přiklonilo k dočasnému omezení zpěvu skupin při nedělních bohoslužbách. V modlitebně nemáme přímo oddělený stavební prostor, v rámci kterého by bylo možné zároveň snímat zpěv a doprovod do on-line vysílání i posluchačům v modlitebně tak, aby nedocházelo k šíření kapének mezi zpěváky, ostatními sloužícími a návštěvníky. Zvažujeme různé možnosti od předtáčení písni v rámci jedné domácnosti až po hromadné testy před každou bohoslužbou. Jsme vděční řadě zpěváků a hudebníků, kteří jsou ochotni se do hudebního doprovodu našich bohoslužeb zapojit.

► *staršovstvo*



# BŘEZEN V NAŠEM SBORU

**P**o dobu, kdy nebude možná osobní účast na bohoslužbách, budou nedělní shromáždění i biblické hodiny přenášeny on-line prostřednictvím YouTube, platný odkaz najdete vždy na [cb.cz/brno](http://cb.cz/brno).

**Neděle (10.00 – pokud není uvedeno jinak)**

- 7. 3. Josef Vávra
- 14. 3. **9.30** celocírkevní on-line bohoslužba
- 21. 3. Karel Hůlka
- 28. 3. Petr Raus – Květná neděle
- 2. 4. Velkopáteční bohoslužba
- 4. 4. Boží hod velikonoční – zatím není určeno

**Biblické hodiny (18.00)**

Všechny středy budou až do Velikonoc věnovány textům z cyklu 40 dní s Biblí, tedy Modlitbě Páně.

- 3. 3. Daniel Komrska
- 10. 3. Daniel Komrska
- 17. 3. Daniel Komrska
- 24. 3. Daniel Komrska

**Dorosty i mládež**

Pokračují v on-line setkáních. Bližší informace u vedoucích.

**Páteční on-line setkání**

Pravidelná setkání ke společnému přemýšlení nad Biblí a modlitbám bývá vždy v pátek ve 20 hodin. Odkaz pro připojení je umístěn zpravidla hodinu před setkáním na webových stránkách sboru.

**Virtuální modlitební místnost**

Na [cb.cz/brno/](http://cb.cz/brno/) si můžete stáhnout brožuru – průvodce 40 dní s Biblí s rozpisem čtení na každý den (i ve verzi pro děti). Letošní téma je **Pane, nauč nás modlit se**. Abychom nezůstali jen u teorie, rozhodlo se staršovstvo otevřít virtuální modlitební místnost. Ke společným modlitbám se můžete připojit každý další den vždy ve 21 hodin na [cb.cz/brno](http://cb.cz/brno), kde najdete platný odkaz na virtuální modlitební místnost.

Pokud byste chtěli využít tento virtuální prostor kdykoliv jindy, je to možné. Stačí se přihlásit na uvedený odkaz. Můžete se třeba domluvit se svými přáteli a sejít se tam v nějakou hodinu, která Vám bude vyhovovat.

**Fotbálek**

V karanténě.

Oznámení pro Kompas zpracovává Lydie Křipačová. Prosíme, abyste oznámení týkající se akcí dalšího měsíce směřovali právě k Lydii, nebo zasílali do redakční rady Kompasu.